

Sēlijas poligonā būs daudz darba vietu

→ 1. lpp.

Sunākstē uz kopīgu sarunu par Sēlijas militāro poligону un tā ietekmi pulcējās Aizkraukles un tuvejā novadu uzņēmēji, Aizsardzības ministrijas, Ādažu militārā poligona un Ādažu pašvaldības pārstāvji.

IMANTA KAZIŅUNA
TEKSTS UN FOTO

Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Aivars Puriņš sanāksmes sākumā teica, ka šī tikšanās ir turpinājums iepriekšējam reizēm. Līdz ar to tas, kas tika pārrunāts un solīts toreiz, spēkā joprojām. Pašlaik valstī ir trīs Nacionālo bruņoto spēku (NBS) nodrošinājuma centri: Liepājā, Lielvārdē un Ādažos. Sēlijas poligonam ar laiku būs jāpārņem Lielvārdes nodrošinājuma centra darbība. Aivars Puriņš komentēja arī ceļa Daudzeva–Sunākste–Viesīte–Apserde tālāko likteni. Satiksmes ministrija kopā ar uzņēmumu “Latvijas valsts ceļi” (LVC) izsludinājusi šī ceļa projektēšanas iepirkumu un jūlijā noslēdzas pieteikšanās projektētāju konkursam. Aizsardzības ministrijas fokuss ir uz posmu Daudzeva–Sunākste, bet LVC projektēšanas plānā iekļauts viss ceļš no Daudzevas līdz Apserdei. Plānots, ka augustā LVC izskatīs iesniegtos pieteikumus, un pēc tam varētu sākties projektēšana. “Attīstot militāro bāzi Sēlijas poligona ziemeļu daļā, mums šis ceļš ir tikpat vajadzīgs kā jums,” pieminēja Aivars Puriņš.

Autoveikals būs ļoti noderīgs

Valsts civilās aizsardzības aģentūra ir atbildīga par bruņoto spēku īpašumu un infrastruktūras uzturēšanu, būvniecības vadību. Tās pārvaldībā līdz šim bija ap 25 tūkstošiem hektāru zemes, bet ar Sēlijas poligonu apjoms dubultosies, jo šis poligons pats ir 25 tūkstošus hektāru liels. Pārvaldībā ir arī ap 1300 ēku. Aģentūras apgrozījums gadā kopā ar būvniecību ir ap 130 miljoni eiro, no kuriem ap 40 miljoni ir apsaimniekošanas izmaksas. Poligonam Ādažos vien apsaimniekošanas izmaksas 2023. gadā bija 11 miljoni eiro, bet šogad līdz jūnijam jau 6 miljoni eiro. Šī nauda paliek uz vietas, novadā. Zināms arī tas, ka Sēlijas poligona ēkas tiks celtas, ņemot par paraugu Ādažu poligona tipveida projektus.

Ādažu poligona pārvaldnieks stāstīja, ka poligona platība ir 12 tūkstoši hektāru, bet tas pamazām paplašinās. Apsaimniekošanā ir 230 ēkas, no kurām dzīvojamās mājās ir 154 dienesta dzīvokļi. Kopējais ceļu garums ir 70 kilometri, bet ūdensvadu, drenāžas un kanalizācijas sistēmu cauruļu kopgarums mērāms kilometros. Ap 80% no šīs infrastruktūras ir atjaunoti. Poligona teritorijā

ir trīs ūdens ņemšanas vietas no dziļurbuma. Dienakts ūdens patēriņš ir liels — no 300 līdz 400 m³. Uz vietas darbojas 14 zemsprieguma transformatori. Apkuri nodrošina 12 katlumājas, kuras darbina ar gāzi. Par to, cik apjomīgi darbi ir poligonā, pārvaldnieks min divus tūkstošus ugunsdzēsamo aparātus, kurus regulāri jāapkopo. Žoģu kopējais garums ir 15 kilometri, un tajos iebūvēti 60 vārti un 43 barjeras.

Ādažu poligona teritorijā ikdienā uzturas ap trīs tūkstoši cilvēku. Teritorijā ir sporta centrs, kuru ikdienā no sešiem rītā līdz vienpadsmitiem vakarā apkalpo astoņi cilvēki. Ik dienu sporta centrā nodarbojas no 1300 līdz 1700 kareivjiem. Iepriekš ar Ādažu pašvaldību ievadītas sarunas par to, ka sporta centrs būtu atvērts arī iedzīvotājiem, tomēr lielās noslodzes dēļ šī ideja atmesta.

Ādažu poligona štāba priekšnieks saka: “Vietējiem uzņēmējiem mēs esam interesants klients. Tā kā uz vietas Ādažu poligonā uzturas vairāki tūkstoši cilvēku, apkārtējie komersanti ir nodrošināti ar garantētu darbu. Sēlijas bāzē pēc diviem gadiem varētu uzturēties ap trim tūkstošiem cilvēku. Pakalpojumi, piemēram, ir veļas mazgāšana — gan gultasveļas, gan ekipējuma. Jomas, kurās bruņotie spēki gaida atbalstu no vietējiem uzņēmējiem, ir pārtikas autoveikals, kas nodrošinātu šautuvē kafiju, ūdeni, pārtiku. Ierasti tās ir ap pusstundu garas apmācību pauzes, kurās kareivji atpūšas un iestiprinās. Tāpat aktuāls būs zobārstniecības pakalpojums.”

Sabiedrotajiem Latvijas daba ir eksotika

Tā kā Sēlijas poligons ir tālu no Rīgas un kopumā no apdzīvotām vietām, vajadzētu padomāt par transportlīdzekļu nomu. Jādodomā arī par laika pavadīšanu nedēļas nogalēs. Tie kareivji, kas paliks uz vietas, griebs maksākerēt, pie viņiem var atbraukt ģimenes, un tad aktuāls ir tūrisma jautājums. Jāpatur prātā, ka liela daļa kareivju ir ārzemnieki, un viņiem, piemēram, spāņiem vai itāļiem, Latvijas daba ir eksotika. Štāba priekšnieks stāsta, ka par katru pakalpojumu un preču piegādi poligons ar uzņēmēju slēdz līgumu par konkrētu summu vai termiņu. Lai labotu ceļus, gadā vajag no 500 līdz 3000 m³ grants. “Mēs kā vienība neejam uz veikalu un nepērkam preces. Ja kas nepieciešams, izsludinām iepirkumu, komersanti piesakās, izvelamies labāko un slēdzam vienošanos. Ādažos tie ir ap 700 iepirkumu par kopējo summu ap trim miljoniem eiro,” stāsta štāba priekšnieks.

Ādažu poligons joprojām izmanto padomju laika infrastruktūru, tajā skaitā ēkas, ēdnīcas kapaci-

LIELA INTERESE NO UZŅĒMĒJU PUSES. Uz tikšanos ieradās ne tikai Aizkraukles, bet arī Jēkabpils novada biznesa vides pārstāvji.

tāte ir nepietiekama. Pašlaik tajā var sagatavot maltīti 2700 cilvēkiem. Tāpēc sāktu projektēt jauna ēdnīca. Ar ēdināšanu uz vietas vienā maiņā nodarbojas 30 algotas civilpersonas. Darbojas četras maiņas un katru strādā divas diennaktis. Ādažos ēdināšanā strādā ne tikai vietējie, bet arī cilvēki no Valmieras, Gulbenes un arī Aizkraukles. Velkot paralēles ar Sēlijas poligonu, šeit ēdināšana kā minimums nodrošinās simts darba vietas. Ādažos līdzās ēdnīcai darbojas kafējnīca, kas piedāvā vietējam uzņēmumam. Tās darba laiks ir no desmitiem rītā līdz vienpadsmitiem vakarā. Bāzē nepieciešami arī citi speciālisti, un Ādažos tādu, kas darbojas uz vietas, bet nevalkā formu, ir ap piecdesmit. Tie ir finansisti, noliktavu un tehnikas pārziņi utt. Kā ļoti svarīgs aspekts ir pakalpojuma kvalitāte. Ja vienu reizi tas būs nekalitatīvs, otru reizi arī šo personu vai komersantu līgumu neslēgs. Militāristi sadarbojas ar Ādažu pašvaldību un ar bruņoto spēku finansējumu uzlaboti ceļi, kā arī izbūvēts jauns, astoņus kilometrus garš ceļš. Finanšeta arī attīrīšanas iekārtu izbūvē.

Par troksni naktī laikus brīdīnās

Militārais poligons nozīmē arī troksni. To rada gan automātiskie ieroči, gan lielgabali un lidmašīnas. Ādažu gadījumā ar pašvaldību ir vienošanās, ka naktis laikā nēko lielāku par 12. kalibra ieročiem nelieto. Ja tomēr ir nepieciešama naktī šaut ar lielākiem ieročiem, iedzīvotājus laikus brīdina. Tuvākais ciemats no poligona atrodas trīs kilometru attālumā. Stāstot par vides saudzēšanu, poligona štāba priekšnieks saka, ka, neraugoties uz skaja-

jām aktivitātēm, teritorija ir pilna ar meža zvēriem. Periodiski redzēti lāči, vilki, uzturas arī stirnas, aļņi un bebri. Poligona teritorijā darbojas četri medību kolektīvi. Sēņotāji gan mēdz būt problēma, un dažkārt viņu dēļ nākas pārtraukt apmācības.

Vieta jauniesaukto apmācībai

Pirmajā Sēlijas poligona celtniecības kārtā iekļauta šautuve, inženierkomunikācijas un līdz 2025. gada decembrim intensīva būvniecība nav plānota. Sākot ar otro kārtu 2026. gadā, sāksies kazarmu būve, kad paralēli sāksies arī militārās apmācības. Ar 2028. gadu Sēlijas poligonā plānots izvietot arī ap tūkstošiem valsts aizsardzības dienesta karavīru. Plānots, ka Sēlijas poligona priekšnieks būs bijušais aizkrauklietis majors Gatis Muižnieks. Jau šī gada septembrī poligonā ieradīsies būvniecība. Viņu būs vairāki desmiti. Tas nozīmē, ka šiem cilvēkiem vajadzēs nodrošināt ēdināšanu un citus pakalpojumus. Tāpat būs nepieciešami apakšuzņēmumi.

Iepriekš izskanējusi ideja par jauna tilta izbūvi pār Daugavu Aizkraukles novadā pašlaik netiek izskatīta. Toties aktuāls ir dzīvojamā fonda pieļāvums tuvākajā apkārtnē. Katram karavīram ar likumu noteikts dzīvokļa pabalsts 240 eiro mēnesī, kuru viņš var izmantot pēc saviem ieskatiem — īrēt dzīvokli vai maksāt kredītu par nopirkto īpašumu.

Svarīgi prast svešvalodas

Nedaudz citādu rakursu poligona un uzņēmēju sadarbībā deva biedrības “Ādažu uzņēmēji” valdes priekšsēdētājs Uldis Štebelis. Viņš

teic, ka regulāri tiek ar poligona vadību. “Neceriet, ka tas būs uzreiz, hop, bāze gatava un varēsiet uzreiz pakalpojumus. Tas būs lēns un pamatīgs darbs,” saka Uldis Štebelis. “Rēķinieties, ka būs vajadzīgs viss, ne tikai ēdināšana. Līdz tam brīdim, kad poligons pats varēs sevi nodrošināt, būs vajadzīgas skrūves un skrūvētāji, elektrīki, santehniki. Meklējiet sadarbības iespējas, lai armija par jums zina, ko jūs varat,” saka biedrības vadītājs. Līdzās NBS kareivjiem poligonā būs arī sabiedroti kareivji, un viņi var izvēlēties citas sadarbības formas. To, ko iepriekšējie runātāji nepateica, kareivjiem ir noteikts, ka pēc pulksten 23 jābūt kazarmās. Tas nozīmē, ka var būt nepieciešams transports no pilsētas uz poligonu. Ja vietējie iedzīvotāji satraucas par drošību, Uldis Štebelis mierina — nav tādu gadījumus, kad kareivji radītu nekārtības. Līdz ar to arī nav jāsatraucas par noziedzību. Otrs būtisks atgādinājums — jāprot valodas — angļu, arī spāņu vai itāļu. Brīvajā laikā kareivji mēdz spēlēt volejbolu un tenisu, un, ja apkārtnē būtu piemēroti laukumi, tos labprāt izmantotu. Lai labāk izprastu vajadzības, uzņēmējiem regulāri jāietiekas ar poligona vadību, jāizrunā aktuālie jautājumi, ko kareivji vēlas, un vai uzņēmēji to var piedāvāt. Tajā skaitā attiecībā uz ēdienu izvēli apkārtnē. Dažādu tautību un valstu pārstāvjiem ir sava gaume un vēlēšanās, kuras jārespektē. Uldis Štebelis uzsver, cik svarīga ir pakalpojuma kvalitāte. Ja tā būs zema, sliktā slava poligona iemītnieku vidū izplatīsies ātri. Turklāt nepieciešama arī precizitāte laikā ziņā. Ēdienu no komersanta jāpiegādā konkrētā laikā, un tas jāizdara precīzi, augstākais ar piecu minūšu nobīdi. ♦

MAF
Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts “Staburags”.